Варіант 1

1. Територію Гетьманщини, *«...де його королівська милість дозволяє мати сорок тисяч війська запорозького, укладення реєстру козаків довіряє гетьманові Війська Запорозького, а посади всілякі обіцяє роздавати тут обивателям віри православної грецької»*, **позначено на карті**

А

Б

В

Г

2. Що ілюструє ця картосхема?

А воєнні дії Речі Посполитої на східних землях наприкінці XVI ст.

Б війни за династичні права на престол Московської держави

В напади турецько-татарських військ на Московське царство

Г збройне протистояння Московії з Тевтонським орденом

3. Поява та поширення в XV–XVI ст. фільваркового господарства на українських землях було зумовлено

А зростанням попиту на сільськогосподарську продукцію в країнах Західної Європи.

Б прагненням польської шляхти приборкати українське селянство та козацтво.

В потребою у створенні розгалуженої оборонної лінії проти нападів татар.

Г успіхами в поширенні нових сільськогосподарських культур.

4. Що було одним із наслідків укладення Люблінської унії (1569 р.)?

А Ліквідація Великого князівства Литовського, перетворення його земель на провінції Польського королівства.

Б Зміцнення союзу Великого князівства Литовського та Польського королівства під час боротьби проти Тевтонського ордену.

В Уніфікація адміністративно-територіального устрою Великого князівства Литовського за польським зразком.

Г Включення українських земель до складу Польського королівства, згуртування українського народу в межах однієї держави.

5. Перший період (1648—1649 рр.) Національно-визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького характеризувався

А наданням Московським царством військової допомоги Україні, що сприяло успішному завершенню літньої кампанії та укладенню мирного договору.

Б тривалою й виснажливою боротьбою між козацькими та польськими військами, що не принесла жодного воєнного успіху українцям.

В низкою перемог Війська Запорозького, які забезпечили автономію частині українських земель — трьом воєводствам у складі Речі Посполитої.

Г підписанням Україною військового союзу зі Швецією та Трансільванією, успішними спільними діями союзних військ на території Польщі.

6. Період Руїни характеризувався

А всеохоплюючою кризою та занепадом Речі Посполитої, викликаних визвольною війною українського народу під проводом Б. Хмельницького.

Б форсованим наступом російського уряду на автономні права Гетьманщини внаслідок переходу гетьмана І. Мазепи на бік шведського короля.

В внутрішньою боротьбою козацької старшини за владу, розколом Гетьманщини, втручанням в її внутрішні справи сусідніх держав.

Г остаточною ліквідацією інституту гетьманства, решток української автономії та повною інтеграцією українських земель у Російську імперію.

7. Що спричинило оприлюднення цитованого документа?

«...Ми, Катерина II, імператриця всеросійська...Об'являємо всім нашим людям, які живуть в... Речі Посполитій, зокрема у воєводствах Київському, Подільському, Брацлавському, Волинському... Ми змушені з жалем прийняти до відома, що... кріпаки, відкинувши послух владі і їхнім панам допустились убивств... внаслідок обману розбишак, які видають себе частиною Війська Запорозького...»

А Коліївщина

Б Рух опришків

В «Холерні бунти»

Г «Ходіння в народ»

8. Поштовхом до розгортання в XVI ст. братського руху на українських землях було

А закріпачення українського селянства.

Б поширення ідей Реформації та Контрреформації.

В виникнення українського козацтва та Запорозької Січі.

Г реформування православної церкви митрополитом П. Могилою.

9. Прочитайте уривок з історичного джерела про козацькі повстання 1620-х – 1630-х рр. та виконайте завдання.

«Одразу ж після смерті Сагайдачного… [шляхтичі] починали чимдуж церкву православну до унії привертати, а на своїх підданих повинності накладати та різними поборами притісняти…».

Автор документа вказав на

А причини повстань.

Б наслідки повстань.

В значення повстань.

Г рушійні сили повстань.

10. Що спонукало гетьмана Петра Дорошенка до укладення такого договору: *«Щоб наш гетьман завжди був утверджений у своїй достойності аж до останнього дня життя свого так, щоб його ніхто не міг із султанової влади перемінити і з престолу його скинути...»?*

А нестача ресурсів для одночасної боротьби проти кількох противників

Б поширення ісламу серед широких верств населення українських земель

В особисті зобов'язання гетьмана перед кримським ханом

Г необхідність оформлення спадкової влади в Ханській Україні

11. Виберіть пам’ятку архітектури, в стилі класицизму

А

Б

В

Г

12. У другій половині XVII ст. в Лівобережній Гетьманщині привілейований стан суспільства формувався переважно з

А козацької старшини і православної шляхти.

Б заможних міщан і православного духовенства.

В козацької старшини і російського дворянства.

Г магнатів і духовенства.

13. У якому історичному документі закріплено такі положення: *«...Отож ми, генеральна старшина, кошовий отаман і все Військо Запорозьке домовилися і постановили з ясновельможним гетьманом... щоб із тими всіма генеральними особами мають радитися гетьман і його наступники про ...всілякі справи, нічого без їхнього дозволу й поради не починати…»?*

А «Березневі статті» Б.Хмельницького

Б «Решетилівські статті» І. Скоропадського

В «Рішительні пункти» Д. Апостола

Г «Конституція» П. Орлика

14. Установіть відповідність між подіями XVII ст. та їхніми наслідками.

1 ухвалення Гадяцьких пунктів

2 Чигиринські походи турецько-татарських військ

3 укладення Андрусівського договору

4 підписання Віленського перемир’я

А знелюднення частини Правобережної України, руйнація козацької столиці

Б початок війни Московського царства проти Гетьманщини

В поділ території Гетьманщини між Річчю Посполитою та Московським царством

Г пошук Б. Хмельницьким нових союзників у боротьбі з Річчю Посполитою

Д перехід Лівобережної Гетьманщини під протекторат Османської імперії

15. Установіть послідовність перебування на посаді гетьманів / кошових отаманів.

А Іван Сірко

Б Дмитро (Байда) Вишневецький

В Петро Калнишевський

Г Петро Конашевич-Сагайдачний

16. Які дії московського царя Петра І стали реакцією на перехід гетьмана Івана Мазепи на бік шведського короля Карла XII?

1створення «Правління гетьманського уряду»

2придушення повстання С. Палія на Правобережжі

3ув’язнення наказного гетьмана П. Полуботка

4знищення гетьманської резиденції Батурина

5ліквідація полкового устрою Гетьманщини

6зруйнування Чортомлицької Січі

7обрання гетьманом І. Скоропадського

Варіант 2

1. Територію Гетьманщини, *«...Війська реєстрового дозволяємо впровадити на двадцять тисяч, і це військо через гетьмана й старшину має бути зареєстроване у воєводстві Київському, нічого не займаючи із Брацлавського та Чернігівського**...»*, **позначено на карті**

А

Б

В

Г

2. На картосхемі заштриховано

А місця розташування турецьких фортець, здобутих козаками під час Першого Кримського походу.

Б місця, де в різні часи існували Запорозькі Січі.

В території, які кримські татари обороняли від козацьких нападів.

Г місця козацьких походів доби «героїчних походів».

3. Виникнення фільварків на українських землях було зумовлено

А зростанням економічної могутності цехів та їхньої ролі в торгівлі.

Б неефективністю використання в господарстві праці кріпосних селян.

В конкуренцією з боку мануфактурного виробництва в країнах Західної Європи.

Г зростаючим попитом на зерно на внутрішньому та зовнішніх ринках.

4. Одним із наслідків укладення Люблінської унії є

А полонізація та денаціоналізація української шляхти.

Б відновлення удільних князівств на українських землях.

В ліквідація міського самоврядування на основі Магдебурзького права.

Г скасування Литовських Статутів і впровадження польського судочинства.

5. Однією з причин появи полемічної літератури на українських землях наприкінці XVI – першій половині XVII ст. було

А проведення митрополитом П. Могилою реформи православної церкви.

Б підпорядкування Київської митрополії Московському патріарху.

В утворення окремої Галицької православної митрополії.

Г укладення унії між православною та католицькою церквами.

6. У чому полягала особливість перебігу національно-визвольної боротьби українського народу впродовж червня 1652 р. — серпня 1657 р.?

А Різке загострення соціально-політичної боротьби, що вилилася у громадянську війну й спричинила розкол козацької держави на два гетьманства, виділення Запоріжжя в окрему політичну силу.

Б Погіршення становища новоутвореної Української козацької держави та активні пошуки її урядом союзників для розгрому Речі Посполитої і возз'єднання в межах єдиної держави усіх українських земель.

В Намагання польського та московського урядів поділити козацьку державу, що завершилося закріпленням її територіального розколу на міждержавному рівні, боротьба патріотичних сил за возз'єднання козацької держави.

Г Втручання іноземних держав у внутрішні справи України, ліквідація українських державних інституцій на Правобережжі та його спустошення польськими, кримськими, турецькими, московськими військами.

7. Що було характерним для періоду Руїни другої половини XVII ст.?

А всеохоплююча криза та занепад Речі Посполитої, викликані визвольною війною українського народу під проводом Б. Хмельницького

Б внутрішня боротьба козацької старшини за владу, розкол Гетьманщини, втручання в її внутрішні справи та військова агресія з боку сусідніх держав

В форсований наступ на автономні права Гетьманщини з боку російського уряду внаслідок переходу гетьмана І. Мазепи на бік шведського короля

Г остаточна ліквідація інституту гетьманства, решток української автономії та повна інтеграція українських земель до складу Російської імперії

8. У своїй праці «До знесення панщини в Галичині» Іван Франко писав: «*Коли на хлопа надто тиснула панщина, він тікав від неї… в крайньому разі в опришки***».**

У цьому вислові автор указував на

А причини опришківського руху.

Б наслідки дій загонів опришків.

В розмах опришківського руху.

Г мету дій опришківських загонів.

9. Що стало наслідком події, описаної в уривку з історичного джерела: «Року 1620 місяця березня 22 дня прибув з Москви до Києва святійший патріарх Феофан…»?

А поділ Київської митрополії на дві частини з центрами в Києві та Москві

Б висвячення митрополитом Київським Йова Борецького

В прийняття «Статей заспокоєння руського народу»

Г затвердження статуту Львівського Успенського братства

10. Прочитайте уривок з історичного документа. *Нехай не учинить ані султан турецький, ані хан татарський миру з королем польським і з царем московським, союзу дружества нехай не творить без відома та згоди нашого гетьмана і всього козацького війська.*

Що спонукало гетьмана Петра Дорошенка укласти цей договір?

А прагнення запровадити іслам як державну релігію на українських землях

Б вичерпаність внутрішніх ресурсів для об'єднання територій Гетьманщини

В наявність особистих васальних зобов'язань перед османським султаном

Г намір встановити династичні зв'язки між родом Дорошенків та Османами

11. Міщани в Лівобережній Гетьманщині на початку XVIII ст. були

А вписані до реєстру городового козацтва й виконували воєнні повинності.

Б особисто вільними та сплачували податки, виконували державні повинності.

В залежні від козацької старшини на правах рангового володіння.

Г зрівняні в правах зі шляхтою та мали власний становий суд.

12. У якому історичному документі закріплено такі положення: *«У гетьманській резиденції тричі на рік має збиратися Генеральна Рада: на Різдво, Великдень, Покрову. Між Радами Україною правитиме гетьман з генеральною старшиною»*?

А «Березневі статті» Б.Хмельницького

Б «Решетилівські статті» І. Скоропадського

В «Рішительні пункти» Д. Апостола

Г «Конституція» П. Орлика

13. Яке зображення стало першою графічною ілюстрацією в українській друкованій книжці?

А

Б

В

Г

14. Установіть відповідність між подією та її наслідком.

1 укладення Гадяцького договору

2 Чигиринські походи турецько-татарської армії

3 проведення Чорної ради поблизу Ніжина

4 обрання гетьманом Д. Многогрішного

А створення найманого кінного війська «компанійців»

Б агресія Московського царства проти Гетьманщини

В здійснення гетьманом І. Самойловичем «Великого згону»

Г повстання під проводом полковника С. Палія

Д розпад Гетьманщини на дві частини – Правобережну та Лівобережну

15. Установіть послідовність подій XVII–XVIII ст.

А Руїна

Б Паліївщина

В Коліївщина

Г Хмельниччина

16. Гетьман П. Конашевич-Сагайдачний уславився тим, що:

1 сприяв відновленню вищої ієрархії православної церкви на українських землях.

2 очолював удалі морські походи козаків проти Османської імперії.

3 знищив фортецю Кодак, збудовану поляками для контролю над Запорозькою Січчю.

4 збудував першу Запорозьку Січ на о. Мала Хортиця.

5 підтримував видавничу діяльність Івана Федорова.

6 відстоював інтереси української шляхти на Люблінському сеймі.

7 відіграв вирішальну роль у перемозі польсько-козацького війська в битві під Хотином.